

Obsah

Předmluva k třetímu vydání	XI		
Předmluva ke druhému vydání	XII		
1. Obecné základy stavby lidského těla.....	1		
<i>(Miloslava Elišková)</i>			
1.1. Obecná stavba tkání	1		
1.2. Epitely	2		
1.3. Pojiva	2		
1.3.1. Vazivo	2		
	Vazivo a obranná schopnost organismu	3	
1.3.2. Chrupavka – cartilago	3		
1.3.3. Kost – os	4		
	Cévní a nervové zásobení kosti	5	
	Spojení kostí	5	
1.4. Svalová tkáň	6		
1.5. Nervová tkáň	7		
1.6. Anatomické názvosloví	7		
	Roviny a směry těla	8	
	■ Roviny	8	
	■ Směry	8	
	■ Přídavné směry na končetinách	9	
2. Kostra lidského těla	11		
<i>(Miloslava Elišková)</i>			
2.1. Lebka – cranium	11		
	Lebka novorozence	18	
2.2. Kostra trupu	19		
	Obratle – vertebrae	20	
	Kost křížová – os sacrum	22	
	Spojení na páteři	22	
	■ Meziobratlové ploténky – disci intervertebrales	22	
	■ Vazy – ligamenta	22	
	■ Meziobratlové klouby – articulationes intervertebrales	22	
	Funkční anatomie páteře	23	
	Kosti hrudního koše	24	
	■ Kost hrudní – sternum	24	
	■ Žebra – costae	25	
2.3. Kosti horní končetiny	25		
	Kost klíční – clavícula	25	
	Lopatka – scapula	25	
	Kost pažní – humerus	26	
	Kost vřetenní – radius	27	
	Kost loketní – ulna	27	
	Kosti ruky – ossa manus	27	
2.4. Kosti dolní končetiny	28		
2.4.1. Pletenec dolní končetiny	28		
	■ Kost pánevní – os coxae	28	
	■ Kost kyčelní – os ilium	28	
	■ Kost sedací – os ischii	28	
	■ Kost stydká – os pubis	29	
2.4.2. Kosti volné dolní končetiny	29		
	Kost stehenní – femur	29	
	Česka – patella	30	
	Kosti bérce – ossa cruris	30	
	Kostra nohy – ossa pedis	31	
	■ Kosti zánártní – ossa tarsi	31	
	■ Kosti nártní – ossa metatarsi	31	
	■ Kosti prstů nohy – phalanges digitorum pedis	31	
3. Spojení kostí	33		
<i>(Miloslava Elišková)</i>			
3.1. Obecná artrologie	33		
	Pomocná zařízení kloubů	33	
	Cévní a nervové zásobení kloubů	34	
	Typy kloubů	34	
	Pohyby v kloubech	34	
3.2. Kloubní spojení kostí horní končetiny	35		
3.2.1. Kloub sternoklavikulární – articulatio sternoclavicularis	35		
3.2.2. Kloub akromioklavikulární – articulatio acromioclavicularis	35		
3.2.3. Kloub ramenní – articulatio humeri	35		
3.2.4. Kloub loketní – articulatio cubiti	36		
	Membrana interossea antebrachii	37	
3.2.5. Distální radioulnární kloub – articulatio radioulnaris distalis	37		
	Kinetika radioulnárních kloubů	37	
3.2.6. Klouby ruky – articulationes manus	37		
	Kinetika kloubů	38	
	Retinaculum musculorum flexorum (retinaculum flexorum) a karpální tunel	38	
3.3. Kloubní spojení dolní končetiny	38		
3.3.1. Spojení na pánvi	39		
3.3.1.1. Kloub křížokyčelní – articulatio sacroiliaca	39		
3.3.1.2. Spona stydká – symphysis pubica	39		
3.3.1.3. Vazivová spojení pánve	39		
3.3.1.4. Roviny a rozměry pánevní	39		
3.3.2. Kloubní spojení volné dolní končetiny	41		
3.3.2.1. Kloub kyčelní – articulatio coxae	41		

3.3.2.2.	Kloub kolenní – articulatio genus	41	4.4.4.2.	Hluboké svaly zádové – svaly autochtonní	60
3.3.2.3.	Articulatio tibiofibularis	42		Systém spinotransverzální	60
3.3.2.4.	Syndesmosis tibiofibularis	42		Systém sakrospinální	61
3.3.2.5.	Klouby nohy – articulationes pedis	43		Systém spinospinální	62
	Kinetika kloubů	43		Systém transverzospinální	62
3.4.	Chůze (Ondřej Naňka)	44		Krátké svaly zádové	62
4.	Soustava svalová	45		Hluboké šíjové svaly	62
	(Miloslava Elišková)			Fascie zad – fasciae dorsi	62
4.1.	Obecná myologie	45	4.4.5.	Svaly pánevního dna a hráže – diaphragma	
	Stavba svalu	45		pelvis et m. perinei	63
	Složení svalu	45	4.5.	Svaly horní končetiny – muscoli membri	
	Zevní tvar svalu	46		superioris	63
	Svalová mechanika	46	4.5.1.	Svaly ramene a lopatky – musculi humeri	63
	Funkce svalů	46	4.5.2.	Svaly paže – musculi brachii	63
	Svalový metabolismus	46		Ventrální skupina svalů paže	64
	Inervace svalů	47		Dorzální skupina svalů paže	65
	Cévní zásobenění svalů	47	4.5.3.	Svaly předloktí – musculi antebrachii	65
	Svalová povázka – fascia	47		Ventrální skupina svalů předloktí	66
	Tihové vázky – bursae synoviales	47		Dorzální skupina svalů předloktí	68
	Šlachové pochvy – vaginae tendinum	47		Radiální skupina svalů předloktí	68
	Musculi articulares	48	4.5.4.	Svaly ruky – musculi manus	70
4.2.	Svaly a fascie hlavy – muscoli et fasciae			Svaly thenaru	70
	capitis	48		Svaly hypothenaru	71
4.2.1.	Mimické svaly – musculi faciei	48		Svaly středního prostoru	71
	mimické svaly skalpu	48	4.5.5.	Fascie a šlachové pochvy horní končetiny	72
	Mimické svaly obličje	48	4.6.	Svaly a fascie dolní končetiny – muscoli	
4.2.2.	Svaly žvýkací – musculi masticatorii	50		et fasciae membri inferioris	72
4.2.3.	Fascie hlavy – fasciae capitis	50	4.6.1.	Svaly kyčelního kloubu – musculi coxae	72
4.3.	Svaly krku – musculi colli	51		Svaly na ventrální straně kyčelního kloubu	72
4.3.1.	Povrchové svaly krku	51		Svaly na dorzální straně kyčelního kloubu	73
	Platysma	51	4.6.2.	Svaly stehna – musculi femoris	74
	M. sternocleidomastoideus	51		Ventrální skupina svalů stehna	74
4.3.2.	Svaly jazyky	52		Dorzální skupina svalů stehna	76
	Svaly suprahyoideální – mm. suprahyoidei	52		Mediální skupina svalů stehna	76
	Svaly infrahyoidní – mm. infrahyoidei	52	4.6.3.	Svaly bérce – musculi cruris	78
4.3.3.	Hluboké krční svaly	52		Ventrální skupina svalů bérce	78
	Musculi scaleni	52		Dorzální skupina svalů bérce	79
	Prevertebrální svaly	52		Laterální skupina svalů bérce	81
4.3.4.	Fascie krku – fasciae colli	52	4.6.4.	Svaly nohy – musculi pedis	81
4.4.	Svaly a fascie trupu – muscoli et fasciae		4.6.4.1.	Svaly hřbetu nohy	81
	trunci	52	4.6.4.2.	Svaly planty	81
4.4.1.	Svaly a fascie hrudníku – muscoli et fasciae			Svaly palce	82
	thoracis	52		Svaly malíku	82
	Svaly thorakohumerální	52		Svaly středního prostoru a plantární	
	Vlastní svaly hrudníku	54		aponeuróza	82
	Bránice – diaphragma	54	4.6.5.	Osteofasciální prostory a fascie dolní	
	Fascie hrudních svalů	55		končetiny	83
4.4.2.	Svaly a fascie břicha – muscoli et fasciae		4.6.6.	Klenba nožní	84
	abdominis	55	5.	Obecná angiologie	85
	Ventrální skupina	55		(Miloslava Elišková)	
	Laterální skupina	55	5.1.	Krev – sanguis	85
	Dorzální skupina	55	5.2.	Tepny – arteriae	85
	Fascie břišní stěny – fasciae abdominis	56	5.3.	Vlásečnice – vasa capillaria	87
4.4.3.	Tříselný kanál – canalis inguinalis	56	5.4.	Žíly – venae	87
4.4.4.	Svaly a fascie zad – musculi et fasciae dorsi	56	6.	Srdce	89
4.4.4.1.	Svaly heterochtonní	58		(Miloslava Elišková)	
	M. trapezius	58	6.1.	Makroskopický popis	91
	Svaly spinohumerální	59	6.1.1.	Dutiny srdeční	91
	Svaly spinokostální	59			

6.1.1.1.	Pravá předsíň – atrium dextrum	91	■ Párové větve viscerální	112
6.1.1.2.	Pravá komora – ventriculus dexter	93	■ Nepárové viscerální větve aorty	113
6.1.1.3.	Levá předsíň – atrium sinistrum	93	7.5. Tepny pánve	114
6.1.1.4.	Levá komora – ventriculus sinister	93	Arteria iliaca communis	114
6.1.1.5.	Mezikomorová přepážka – septum		■ Arteria iliaca interna	115
	interventriculare	93	■ Arteria iliaca externa	116
6.1.2.	Srdeční chlopně	93	7.6. Tepny dolní končetiny	116
6.1.2.1.	Cípaté chlopně – valvae atrioventriculares	94	Arteria femoralis	116
6.1.2.2.	Poloměsíčitě chlopně – valvae semilunares	94	Arteria poplitea	117
6.2.	Stavba srdeční stěny	95	■ Arteria tibialis anterior	117
6.2.1.	Endokard – endocardium	95	■ Arteria tibialis posterior	118
6.2.2.	Svalovina srdeční, myokard – myocardium	95		
	Svalovina předsíň	95	8. Žilní systém	119
	Svalovina komor	96	(Miloslava Elišková)	
6.2.3.	Srdeční skelet	96	8.1. Žíly hlavy a krku	119
6.2.4.	Převodní systém srdeční – systema		Horní dutá žíla – vena cava superior	119
	conducens cordis	96	Vena brachiocephalica	119
6.2.5.	Epikard – epicardium	98	Vena jugularis interna	119
6.2.6.	Osrdečník, perikard – pericardium	98	Vena subclavia	119
6.3.	Cévní zásobení a inervace srdce	99	Vena axillaris	120
6.3.1.	Srdeční tepny, koronární tepny – arteriae		8.2. Žíly horní končetiny	121
	coronariae	99	Povrchové žíly horní končetiny	121
	Arteria coronaria dextra	99	Hluboké žíly horní končetiny	122
	Arteria coronaria sinistra	99	8.3. Žíly hrudníku a břicha	122
	Oblasti srdce zásobované pravou a levou		Vena azygos a vena hemiazygos	122
	koronární tepnou	100	Žíly páteře – plexus venosus vertebralis	
	Variace koronárních tepen	100	externus et internus	123
6.3.2.	Srdeční žíly – venae cordis	101	Dolní dutá žíla – vena cava inferior	123
	Žíly ústí do sinus coronarius	101	Kavokavální anastomózy	124
	Venae cordis anteriores	101	8.4. Žíly pánve	124
	Venae cordis minimae	101	Vena iliaca communis	124
6.3.3.	Lymfatické cévy srdce	102	Vena iliaca interna	125
6.3.4.	Inervace srdce	102	Vena iliaca externa	125
6.4.	Endokrinní činnost srdce	102	8.5. Povrchové žíly přední strany těla	125
6.5.	Poloha srdce	102	8.6. Žíly dolní končetiny	125
6.6.	Srdeční cyklus	104	Povrchové žíly dolní končetiny	126
			Hluboké žíly končetiny	127
7. Tepenný systém	105	8.7. Vena portae	129	
(Miloslava Elišková)		8.8. Portokavální anastomózy	130	
7.1. Tepny hlavy a krku	105	8.9. Fetální oběh	131	
Truncus brachiocephalicus	105			
Arteria carotis communis	105	9. Lymfatický systém	133	
■ Arteria carotis externa	105	(Miloslava Elišková)		
■ Arteria carotis interna	107	9.1. Slezina – lien	133	
Arteria subclavia	108	Stavba sleziny	134	
■ Arteria vertebralis	108	Funkce sleziny	134	
■ Arteria thoracica interna	109	Filtrace krve	134	
■ Truncus thyrocervicalis	109	9.2. Brzlík – thymus	134	
7.2. Tepny horní končetiny	109	9.3. Mízní cévy – vasa lymphatica	135	
Arteria axillaris	109	9.4. Mízní uzliny – nodi lymphatici	135	
Arteria brachialis	109	Stavba uzliny	136	
■ Arteria ulnaris	109	9.5. Míza – lymfa	136	
■ Arteria radialis	109	9.6. Hlavní mízní kmeny a uzliny	137	
7.3. Tepny hrudníku	111	9.6.1. Ductus thoracicus	137	
Hrudní aorta – aorta thoracica	111	9.6.2. Ductus lymphaticus dexter	137	
■ Parietální větve	111	9.6.3. Mízní cévy a uzliny hlavy a krku	137	
■ Viscerální větve	111	Lymfatický systém horní končetiny	137	
7.4. Tepny břicha	111	9.6.4. Lymfatická drenáž mléčné žlázy a prsu	138	
Břišní aorta – aorta abdominalis	111	9.6.5. Lymfatický systém hrudníku	138	
■ Parietální větve	112	9.6.6. Lymfatické cévy a uzliny břicha a pánve	140	

9.6.8.	Lymfatické cévy a uzliny dolní končetiny	140			Zadní mediastinum – mediastinum posterius	188
	Povrchový lymfatický systém	140	11.10.	Dýchací pohyby a kinetika plic, břišní lis, fonace	189	
	Hluboký lymfatický systém	140		Dýchání	189	
10.	Trávicí systém	141		Břišní lis	190	
	(Miloslava Elišková)			Fonace	190	
10.1.	Obecná stavba stěny trávicí trubice	141	11.11.	Štítná žláza – glandula thyroidea	191	
10.2.	Dutina ústní – cavum (cavitas) oris	142	11.12.	Horní a dolní příštítné žlázy (příštítná tělíska) – glandula parathyroidea superior et inferior	193	
10.2.1.	Zuby – dentes	143	12.	Močové ústrojí	195	
10.2.2.	Jazyk – lingua	146		(Ondřej Nařka)		
10.2.3.	Patro – palatum	148	12.1.	Ledvina – ren	195	
10.2.4.	Patrová mandle – tonsilla palatina	149	12.2.	Kalichy ledvinné a pánevička ledvinná – calices renales et pelvis renalis	199	
10.3.	Slinné žlázy – glandulae salivariae	150	12.3.	Močovod – ureter	199	
	Příušní žláza – glandula parotis	150	12.4.	Retroperitoneum	200	
	Žláza podčelistní – glandula submandibularis	151	12.5.	Močový měchýř – vesica urinaria	201	
	Podjazyková žláza – glandula sublingualis	151	12.6.	Ženská močová trubice – urethra feminina	202	
10.4.	Hltan – pharynx	151	12.7.	Glandulae suprarenales – nadledviny	203	
	■ Pars nasalis pharyngis	151	13.	Mužské pohlavní ústrojí	205	
	■ Pars oralis pharyngis	151		(Ondřej Nařka)		
	■ Pars laryngea pharyngis	152	13.1.	Varle – testis	205	
10.5.	Jícen – oesophagus	153	13.2.	Nadvarle – epididymis	207	
10.6.	Žaludek – gaster	155	13.3.	Šourek – scrotum	207	
10.7.	Střevo – intestinum	157	13.4.	Chánovod – ductus deferens et ductus ejaculatorius	208	
10.7.1.	Tenké střevo – intestinum tenue	157	13.5.	Semenné vácby – vesiculae seminales	209	
10.7.1.1.	Dvanáctník – duodenum	158	13.6.	Provazec semenný – funiculus spermaticus	209	
10.7.1.2.	Lačník a kyčelník – jejunum et ileum	159	13.7.	Předstojná žláza – prostata	209	
10.7.2.	Tlusté střevo – intestinum crassum	159	13.8.	Glandulae bulbourethrales	211	
10.7.2.1.	Slepé střevo – caecum	161	13.9.	Mužská močová trubice – urethra masculina	211	
10.7.2.2.	Vzestupný tračník – colon ascendens	161	13.10.	Pyj – penis	212	
10.7.2.3.	Příčný tračník – colon transversum	161	14.	Ženské pohlavní ústrojí	215	
10.7.2.4.	Sestupný a esovitý tračník – colon descendens et sigmoideum	161		(Ondřej Nařka)		
10.7.2.5.	Konečník a řiť – rectum et anus	161	14.1.	Vaječník – ovarium	215	
10.8.	Slinivka břišní – pancreas	162	14.2.	Vejcovod – tuba uterina	216	
10.9.	Játra – hepar	163	14.3.	Děloha – uterus	217	
10.10.	Žlučové cesty a žlučník	165	14.4.	Pochva – vagina	220	
10.11.	Pobřišnice – peritoneum	166	14.5.	Ženské zevní pohlavní orgány – organa genitalia feminina externa	221	
10.12.	Projekce orgánů dutiny břišní na přední stěnu břišní (Ondřej Nařka)	170	14.6.	Svaly pánevního dna a svaly hráze a jejich fascie	221	
11.	Dýchací systém	173	14.7.	Prostory a topografie východu pánevního a hráze	225	
	(Ondřej Nařka)		15.	Periferní nervový systém	227	
11.1.	Zevní nos – nasus externus	173		(Ondřej Nařka)		
11.2.	Dutina nosní – cavum nasi	174	15.1.	Obecná stavba	227	
11.3.	Vedlejší dutiny nosní – sinus paranasales	175		Poškození a regenerace periferního nervu	229	
11.4.	Hrtan – larynx	176	15.2.	Mišní nervy – nervi spinales	231	
11.5.	Průdušnice – trachea	179		Rami dorsales	231	
11.6.	Průdušky – bronchi principales	181		Rami ventrales	231	
11.7.	Plíce – pulmones – pulmo dexter et sinister	182				
11.8.	Pohrudnice a poplicnice – pleura parietalis et visceralis	186				
11.9.	Mezihrudí – mediastinum	187				
	Přední horní mediastinum – mediastinum anterius superior	188				
	Přední dolní mediastinum – mediastinum anterius inferior	188				

15.2.1.	Plexus cervicalis (C ₁ –C ₄)	231	16.8.	Mozkové komory a mozkomíšni mok – ventriculi cerebri et liquor cerebrospinalis... 301
15.2.2.	Plexus brachialis (C ₅ –Th ₁)	232	16.9.	Spoje centrálního nervového systému302
	Poškození periferních nervů, snadno poranitelná místa a úžinové syndromy periferních nervů	236	16.9.1.	Vedení a zpracování senzitivity302
15.2.3.	Nn. thoracici (Th ₁ –Th ₁₂)	238		Senzitivní dráhy
15.2.4.	Plexus lumbalis (Th ₁₂ –L ₄)	238		Vedení senzitivity z oblasti obličeje a hlavy304
15.2.5.	Plexus sacralis (L ₄ –S ₄)	239		Kontrolní okruhy senzitivních drah
15.2.6.	Plexus coccygeus (S ₅ –Co ₁)	242	16.9.2.	Senzorické systémy.....305
15.2.6.	Segmentová inervace těla	244		Zraková dráha.....305
	Útrobní kořenové okrsky	245		Sluchová dráha.....306
15.3.	Hlavové nervy – nervi craniales	247		Vestibulární dráha
15.4.	Autonomní nervový systém – systema nervorum autonomicum	259		Čichová dráha
15.4.1.	Zapojení autonomního nervového systému ...	259		Chuťový senzorický systém
15.4.2.	Pars parasympathica	260	16.9.3.	Motorické dráhy
15.4.3.	Pars sympathica	263		Přímé korové dráhy.....307
	Prevertebrální ganglia a pleteně	264		Kmenové (nepřímé) motorické dráhy.....309
15.5.	Enterický systém.....264			Funkční systémy motorických drah.....309
16.	Centrální nervový systém265 (Ondřej Naňka)		16.9.4.	Mediátory CNS a chemické systémy.....309
16.1.	Obaly mozku a míchy – meninges cerebri et spinalis	265		Cholinergní systém
16.2.	Cévní zásobení míchy a mozku – vasa medullae spinalis et cerebri	267		Monoaminy
	Tepny míchy	268		Aminokyseliny.....310
	Tepny mozku.....269		17.	Smyslové orgány.....311 (Ondřej Naňka)
	Žíly mozku.....269		17.1.	Oko a jeho pomocný aparát311
16.3.	Hřbetní mícha – medulla spinalis	271	17.1.1.	Tunica fibrosa.....311
16.4.	Mozkový kmen – truncus encephali	274		Bělima – sclera
16.4.1.	Prodložená mícha – medulla oblongata, myelencephalon	276		Rohovka – cornea.....311
16.4.2.	Varolův most – pons Varoli.....282		17.1.2.	Tunica vasculosa (uvea).....312
16.4.3.	Střední mozek – mesencephalon.....282			Cévnatka – choroidea
16.5.	Mozeček – cerebellum	283		Řasnaté těleso – corpus ciliare.....313
16.6.	Mezimozek – diencephalon	285		Duhovka – iris
16.6.1.	Epithalamus.....285			Čočka – lens
16.6.2.	Metathalamus.....285			■ Akomodace.....314
16.6.3.	Thalamus.....286			■ Zornicové reflexy
16.6.4.	Subthalamus.....287		17.1.3.	Tunica intima
16.6.5.	Hypothalamus.....287			Sítnice – retina
16.6.6.	Podvěsek mozkový – hypophysis cerebri.....288			Pars ciliaris et iridica retinae.....315
16.7.	Telencephalon – koncový mozek290		17.1.4.	Sklivec – corpus vitreum
16.7.1.	Bazální ganglia	290	17.1.5.	Komorový systém oka a cirkulace komorové vody
16.7.2.	Cortex cerebri – mozková kůra	295		Cévní a nervové zásobení oka.....315
	Vývojové členění kůry.....296		17.1.6.	Přídavné orgány oka – organa oculi accessoria.....316
	Funkční korové oblasti.....297		17.1.7.	Okohybné svaly – muscoli bulbi
	■ Funkční korové oblasti pro motoriku	297	17.1.7.1.	Vazivový aparát očníce.....317
	■ Funkční oblasti pro senzitivitu a senzoriku	297		Vagina bulbi (capsula bulbi, fascia bulbi).....317
	■ Asociační korové oblasti	298		Periorbita
	■ Řečová centra.....298		17.1.7.3.	Spojivka – tunica conjunctiva.....317
	■ Limbický systém.....298		17.1.7.4.	Vička – palpebrae
	Dominance hemisfér.....299		17.1.7.5.	Slzný aparát – apparatus lacrimalis.....318
16.7.3.	Bílá hmota hemisfér	299	17.2.	Ústrojí sluchové a rovnovážné319
	Asociační vlákna.....299		17.2.1.	Zevní ucho – auris externa.....319
	Komisurální vlákna	300	17.2.1.1.	Zevní zvukovod – meatus acusticus externus.....319
	Projekční vlákna – capsula interna	300	17.2.1.2.	Bubínek – membrana tympani
			17.2.2.	Střední ucho – auris media
			17.2.2.1.	Středoušní dutina – cavum tympani.....320
			17.2.2.2.	Sluchové kůstky – ossicula auditus

17.2.3.	Vnitřní ucho – auris interna.....	321	20.	Anatomické podklady výkonů v intenzivní péči.....	385
	Kostěný labyrint – labyrinthus osseus	321		(Ondřej Naňka)	
	Blanitý labyrint – labyrinthus		20.1.	Zajištění dýchacích cest.....	385
	membranaceus	322		Záklon hlavy a trojitý hmat – Esmarchův	
	Pars statica	322		manévr	385
	Pars auditiva	323		Sellickův manévr.....	385
	Proces vnímání zvuku – slyšení.....	323		Endotracheální intubace.....	386
17.3.	Ústrojí čichové.....	324		Koniotomie.....	386
17.4.	Ústrojí chuťové	325		Tracheostomie.....	387
18.	Kůže a kožní orgány.....	327	20.2.	Zajištění cévních vstupů.....	388
	(Ondřej Naňka)		20.2.1.	Místa palpací cév a tlakové body	388
18.1.	Kůže – cutis.....	327		A. temporalis superficialis.....	388
18.1.1.	Pokožka – epidermis	327		A. facialis.....	388
18.1.2.	Škára – corium	328		A. carotis communis	388
18.1.3.	Podkožní vazivo – tela subcutanea	328		A. subclavia	388
	Kožní reliéf a barva kůže	328		A. axillaris.....	388
	Cévní zásobení a inervace	329		A. brachialis.....	388
18.2.	Kožní adnexa	329		A. radialis.....	388
18.2.1.	Chlup, vlas – pilus	329		A. ulnaris	389
	Časový vývoj ochlupení.....	329		Aorta abdominalis.....	389
18.2.2.	Nehet – unguis	330		A. femoralis	389
18.2.3.	Mazové žlázy – glandulae sebaceae.....	330		A. poplitea	389
18.2.4.	Potní žlázy – glandulae sudoriferae	330		A. tibialis posterior.....	389
	Potní žlázy ekkrinní	330		A. dorsalis pedis.....	390
	Potní žlázy apokrinní	330	20.2.2.	Zajištění žilních přístupů.....	390
18.2.5.	Mléčná žláza a prs – glandula mammae			Punkce periferních žil.....	390
	et mamma.....	331		Punkce centrálních žil.....	390
19.	Topografická anatomie končetin.....	333		■ Punkce v. jugularis interna	391
	(Oldřich Eliška)			■ Punkce v. subclavia	391
19.1.	Topografická anatomie horní končetiny	333		■ Alternativní přístupy do centrálního	
19.1.1.	Regio deltoidea	333		žilního řečiště.....	391
19.1.2.	Krajina lopatky – regio scapularis.....	338		Kanylace v. umbilicalis.....	391
19.1.3.	Trigonum deltopectorale	339		Zavedení katétru či elektrody do pravé síně	
19.1.4.	Podpažní jáma – fossa axillaris, axilla.....	342		a komory a do plicnice.....	392
19.1.5.	Krajina pažní – regio brachialis.....	343	20.2.3.	Punkce tepen.....	392
19.1.6.	Krajina lokte – regio cubitalis.....	345		Punkce a. radialis.....	394
19.1.7.	Krajina předloketní – regio antebrachialis.....	349		Punkce a. femoralis	394
19.1.8.	Krajina zápěstní – regio carpalis	352		Katetrizace srdce a věnčitých tepen	394
19.1.9.	Krajina ruky – regio manus.....	353	20.2.4.	Intraoseální vstupy	395
	Krajina dlaně – palma, vola,		20.3.	Punkce hrudníku	395
	regio palmaris	354	20.4.	Punkce perikardu	396
	Krajina hřbetu ruky – regio dorsalis manus,		20.5.	Punkce močového měchýře –	
	dorsum manus – hřbet ruky	358		epicystotomie	396
19.1.10.	Prsty ruky – digiti manus	360	20.6.	Punkční přístupy do páteřního kanálu.....	397
19.2.	Topografická anatomie dolní končetiny	361		Lumbální punkce.....	397
19.2.1.	Krajina hýždě – regio glutealis	362		Epidurální anestezie	398
19.2.2.	Krajina stehenní – regio femoris	365		Subarachnoidální anestezie	398
19.2.3.	Krajina kolenní – regio genus	370			
19.2.4.	Krajina bérce – regio cruris.....	372		Slovník latinských a řeckých anatomických termínů ...	399
19.2.5.	Krajina hlezna – regio talocruralis.....	376		(Ondřej Naňka)	
19.2.6.	Krajina nohy – regio pedis	378		Rejstřík	407
	Hřbet nohy – dorsum pedis	378		(Ondřej Naňka)	
	Chodidlo – planta pedis	380		Literatura.....	416
	Prsty nohy – digiti pedis	383		(Ondřej Naňka)	